

DANSK FRILUFTSLIV

DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV
NR. 64, DECEMBER 2005, PRIS: 40 KR.

DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV

www.danskfriluftsliv.dk

Formand og kasserer:

Erik Jegsen

tlf. 64 72 26 73

jegsen@privat.dk

Næstformand:

Peter Bentsen

tlf. 35 35 45 86

PBentsen@ifi.ku.dk

Sekretær: Ole Larsen

tlf. 56 76 12 08

o_larsen@hotmail.com

Flemming Mumm

tlf. 28 35 68 43

mumm@traeklatring.dk

Mads Brodersen

tlf. 64 48 15 85

vendsmb@dbmail.dk

Carsten Damsgaard

tlf. 74 68 11 34

cdamsgaard@gmail.com

1. suppleant: Søren Gerdes

tlf. 60 81 64 33

sorengerdes@hotmail.com

2. suppleant: Louis Sørensen

tlf. 87 25 08 04

louis.cs@gmail.com

Redaktion:

Carsten Damsgaard (ansvarsh.)

Mads Brodersen

Terkel Berg-Sørensen

Louis Sørensen

Annoncer:

Louis Sørensen

tlf. 87 25 08 04

louis.cs@gmail.com

Grafisk tilrettelægning:

Kristian Dueholm Jessen

tlf. 75 87 61 05

dueholm@gmail.com

Webmaster: Flemming Mumm

Friluftsbogklubben:

bogklub@danskfriluftsliv.dk

Forsidefoto: Søren Gerdes

ISSN 0909 – 0614

I n d h o l d

- 3 Formanden har ordet
- 4 Nordisk friluftsliv
- 6 Tør du kysse skrubtudsen
- 8 Tanker på åbredden
- 9 Sparkstøttingen
- 11 Himmelbjergetegnens friluftsgård
- 14 Friluftsliv på dagsordenen
- 16 Friluftsbogklubben
- 19 Boglisten

Foreningens formål

Foreningens formål er at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv.

Foreningen skal arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vore nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

Dansk Friluftsliv udgives af Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv og udkommer fire gange årligt:

nr. 65	mar.	2006	deadline	1. feb.
nr. 66	juni	2006	deadline	1. maj
nr. 67	okt.	2006	deadline	1. sept.
nr. 68	dec.	2006	deadline	1. nov.

Annoncering koster:

hel side 1000 kr. ekskl. moms

halv side 650 kr. ekskl. moms

kvart side 400 kr. ekskl. moms

FORMANDEN HAR ORDET

Af Erik Jegsen

Sidder ved den bærbare pc, nyder varmen fra brændeovnen og gennem vinduet kan jeg se sneen i haven; den sætter det velkendte udsyn i relief med sin hvide farvelægning.

FØRST DET GLOBALE

Der er tre graders frost og svag vind, overskyet og i det hele taget klart for alle, at vinteren er i gang. Efter en sommer, der næsten ikke ville slippe sit tag i landet og lod os tro, at Kyoto-aftalens globale dagsorden allerede var ved at være over os. Håber på, at der opnås resultater i Montreal, hvor dagsordenen for vor klodes fremtid netop diskuteres i disse dage.

OG SÅ TIL DET MERE NATIONALE

Når du læser denne klumme, så kan det være såvel på papir som på internettet. I bestyrelsen satsede vi i foråret på at få vores hjemmeside ført up-to-date i den digitale verden. 10.000 kr. kostede dette, og vi havde en forhåbning om at få beløbet helt eller delvist som tilskud via tipsmidlerne. Hjemmesiden fik vi, og den er vi glade for. Men tilskuddet fik vi ikke, og så måtte

vi spare pengene et andet sted. Vi droppede et bestyrelsesmøde og besluttede, at dette blad alene skulle komme i en digital udgave. Også for at vise, hvad vi kunne, og få sat fokus på hjemmesiden. Ingen er vel i tvivl om, at dette er fremtidens bladform, men hvornår fremtiden er her, ved vi ikke helt endnu. Og efter flere overvejelser omkring denne beslutning ændrede vi den i sidste uge. Vi blev klogere – og fattigere. Sådan, at du også får et blad helt konkret i hånden. Resultatet er, at vi kommer gennem dette år med underskud. Og skal have rettet op på dette fremover. For selvfølgelig kan vi ikke drive en forening med underskud. Punktet er hermed sat for en debat på næste årsmøde. At hjemmesiden virker er der mange der giver udtryk for. Lige her og nu sidder jeg med to henvendelser der er kommet via hjemmesiden. En person vil gerne have vores definition på begrebet »Friluftsliv« til brug for en universitetsopgave om nordisk friluftsliv. I DFNF har vi ikke en samlet og årsmødebesluttet definition; hver enkelt person har en og der er mange udgaver. Den jeg så gav vedkommende spørger var: »Friluftsliv er uegennyttigt liv i fri natur

– på naturens egne vilkår – som kan føre til venskab med naturen«. Den anden forespørgsel er også til en eksamensopgave, og han ønsker vort (DFNF's) syn på live-rollespil og friluftsliv. Den har jeg ikke været omkring før, men umiddelbart ser jeg dette som en aktivitet, der bruger naturen som kulisse på linje med cykelcross og maratonløb. Vil nu også henvise til et par af vore medlemmer, der er aktive i vikingesammenhænge for at give spørgeren flere nuancer og holdninger til emnet.

Endelig er der også en lokal verden. Jeg ved havørrederne er derude ved kysten, og lysten til at fange dem er stor. Desværre er tiden knap; lønarbejde, foreningsarbejde, rollen som ale-neboende deltidsfar, og så er der også lige nogle gulve ude på Helnæs Friluftsgård og Natur-skole jeg har lovet at lakere.

Afsluttende bemærkninger før julen erobrer vores verden.

Vi er her og nu 312 medlemmer, og seminaret i København gav vistnok 21 flere. Dette er det største medlemstal i DFNF's historie, og siger jo også, at der er brug for os her i dronningeriget Danmark.

Og så vil du få et tilbud sammen med girokortet med kontingentindkrævningen. Nemlig muligheden for at lade dette betale via PBS fremover. Igen fagre nye digitale verden. Og smart er det da, især hvis jeg som kasserer kan spare en del tid på kontingentfornyelserne fra næste år.

God jul og et godt nyt år ønskes du fra os i bestyrelsen.

MEDLEMSKAB

Medlemskab af foreningen kan tegnes via kassereren. Kontingentet for 2005 er følgende:

Almindelige medlemmer (1 blad):	200 kr.
Parnedlemskab (1 blad):	250 kr.
Institutionsmedlemskab (2 blade):	400 kr.

NORDISK FRILUFTSLIV

Af Martin Johnsen

Nordisk friluftsliv er en fælles etårig nordisk universitetsuddannelse, der primært henvender sig til studerende, der har læst idræt i 2 år.

Først var det vandring i Jotunheimen, White water rafting i Sjøa elven, lavvu og Bjørn Tordsson i Bø. Siden havkajak og smukkejolle ved Helnæs, cykeltur over Sjælland og friluftsfilosofisk oplæg af Steen Nepper Larsen i København. Der venter langtursskøjter nær Stockholm, vinterfjeld i Norge, basisfriluftsliv i skovene ved Göteborg og meget mere... Det er nordisk friluftsliv!

DANMARKSMODULET

Det er mandag formiddag. Jeg sidder i lejligheden i Århus. Her er så stille. Det er midt i oktober, solen skinner fra en blå himmel, og det er lunt. Hvad sker der egentlig med efteråret i Danmark? Ikke fordi jeg skal klage. Slet ikke når jeg skal tage de sidste tre uger i betragtning. De sidste tre uger har stået i dansk friluftslivs tegn med alt, hvad det indebærer. En uge på Helnæs på Sydvestfyn med havkajak, smukkejolle, kulturhistorie og -formidling, garnfiskeri, bål og hygge. Så teoriseminar på Friluftsgården Karpenhøj i Mols Bjerger med oplæg om adgangsforhold og naturforvaltning, Danmarks Naturfredningsforening - benyttelse eller beskyttelse, om den private ejendomsret, om nationalparksprojektet,

om danskernes brug af friluftslivet m.m. Der er blevet debatteret og diskuteret, om adventure er friluftsliv eller ej, om nationalparker er et gode eller et onde for naturen, naturvejledning vs. friluftsvvejledning osv. Desuden teoretisk gennemgang af udviklingen af dansk friluftsliv i et historisk og pædagogisk perspektiv. Den sidste uge på cykeltur over Sjælland. En cykeltur gennem det danske kulturlandskab med udgangspunkt i at vi skulle undersøge danskerne forhold til naturen i et lille geografisk område. Et intensivt forløb - ikke så underligt, at jeg synes, der er lidt stille nu.

NORGESMODULET

Så tænker jeg tilbage på introduktionsmodulet og ugerne i Norge. Pc'en tændes og bilerne hentes frem. Hvor var det egentlig fedt! Ugerne gik så hurtigt, men hvor var de givtige og lærerige. Jeg kan huske, vi sad ude på græsplænen foran Høgskolen i Bø ved lavvuerne og ventede på, at toget fra Oslo skulle ankomme. Det var den første dag, så stemningen var selvfølgelig spændt. Så ankom togfolkene. Vi satte os indenfor og præsenterede os for hinanden - hvem vi var, og hvorfor vi havde valgt netop dette studium.. 25 studerende fra Sverige og Danmark, desværre ingen nordmænd. De første par dage gik med en snak om, hvad friluftsliv er (før og nu), samt lidt kano og klatring. Vi hyggede os med dagligdags small talk, snak om fælles interesser, og det for-

midable sprog »svansk« (læs: en blanding af svensk og dansk) begyndte så småt at udforme sig. I Norge introduceredes vi for begrebet »kulturanalyse« - en af grundstenene på studieåret. Det var friluftseren Bjørn Tordsson, som stod for den teoretiske og metodiske fremstilling af kulturanalyse samt den praktiske del oppe på Lifjeld. Det var en stor oplevelse at gå på fjeldet med ham. Vi danskere fik bl.a. et par kommentarer med på vejen i forbindelse med et dansk feriecenter, som lå placeret midt på fjeldet i hans og alle andres natur. De følgende dage i Bø gik med oplæg om norsk kulturhistorie knyttet til fjeld og bræ, trends i norsk friluftsliv, den Norske Turistforening og Miljøvernsdepartementet. Efter fire uger i Norge og ti dage hjemme med opgaveskrivning startede vi på Danmarksmodulet.

HJEMME IGEN

Danmarksmodulet er nu veloverstået, og vi kan se frem til seks ugers opgaveskrivning om et selvvalgt emne inden for dansk friluftsliv. Vi er en gruppe, der vil beskæftige os med naturvejledning vs. friluftsvvejledning. Vil natur- og friluftsvvejledere grundlæggende det samme i den danske natur? Vi kom til at undre os over den problemstilling, da vi en aften på Karpenhøj havde besøg af en gruppe naturvejledere. Vi snakkede om uddannelse, ansættelsesforhold, måden at tage ud i naturen på osv. Det første spadestik til opgaven tog vi på cykelturen

over Sjælland, fire interviews - to med friluftsvejledere og to med naturvejledere. De næste seks uger skal nu gå med literaturindsamling, yderligere interviews, interviewanalyse, fortolkning samt forhåbentlig ende med en bedre forståelse af natur- og friluftsledningens indbyrdes forhold.

KORT OG GODT

Mange friluftsfolk har den holdning til friluftsliv, at det er noget, man udøver aktivt. Sådan er det ikke på Nordisk friluftsliv. Nordisk friluftsliv er et unikt studium, hvor universiteter i Norge, Sverige og Danmark samarbejder om friluftsliv i et nordisk perspektiv i både teori og praksis. Målet med studiet er, at vi som studerende skal

udvikle en forståelse for nordisk friluftsliv gennem et såvel praktisk/pædagogisk som kulturelt perspektiv. Nordisk friluftsliv er et komparativt studium, hvor fokus er at tolke sider af friluftslivet i de enkelte lande, der er så ubevidste eller så selvfølgelige, at vi ikke reflekterer over det i det daglige. Studieåret er bygget op omkring fem praksisteoretiske ture, hvor der mellem hver tur er opgaveskrivning. Opgaveskrivningen foregår på tværs af landegrænserne således, at alle studerende får indsigt i og lov til at arbejde teoretisk med de enkelte landes friluftsliv. Hvis man kunne tænke sig at arbejde med friluftsliv, vel at mærke på en anderledes måde end de mere traditionelle friluftsstudier, så er Nordisk friluftsliv en mulighed.

Nordisk friluftsliv er faktisk et super godt alternativ.

Da de fleste læsere af dette blad sandsynligvis allerede er etableret på arbejdsmarkedet, så er Nordisk friluftsliv måske ikke så relevant som uddannelse. Det er dog vigtigt, synes jeg, at man som underviser i friluftsliv er bevidst om de uddannelser, der findes, således at man evt. kan henvise egne elever til de forskellige uddannelsesinstitutioner. Yderligere information om Nordisk friluftsliv kan fås ved henvendelse til idrætsstudiet på universiteterne eller på internettet ved Idrætshøgskolan i Stockholm (<http://www.ihs.se/templates/ihsNormalPage.aspx?id=1008>).

Foto: Martin Johnsen

TØR DU KYSSER SKRUBTUDSEN?

NATURVEJLEDNING FOR SINDSLIDENDE OG UDVIKLINGSHÆMMEDE I VEJLE AMT

*Af naturvejleder Benny Jensen,
Psykiatriforvaltningen, Vejle Amt.
Redigeret af redaktionen*

Januar 2002 blev starten på naturvejledning for sindslidende og udviklingshæmmede i Vejle Amt. Fra 1994 til 2002 arbejdede jeg som familierådgiver og naturvejleder for Hedensted Kommune. Jeg brugte naturen som terapeut til familier og sideløbende som udviklingsarbejde for svage grupper. Det var i dette arbejde jeg fandt nye redskaber til styrkelse af selvværdsfølelsen. Usædvanligt men nytænkning af Vejle Amts Social- og Sundhedsudvalg og psykiatridirektør Kirsten Nielsen, at en psykiatriforvaltning som den eneste i Danmark har ansat en naturvejleder. Vejle Amts sundhedsudvalgsfor-

mand, Leif Mørk påpeger: Mange sindslidelser er kendetegnet ved, at man mere eller mindre taber energien og drivkraften. Man bliver tung og indesluttet. Hver gang dette arbejde bryder sådan en cirkel, vil det være en lille sejr for livsglæden og sundheden.

Naturvejledningen for sindslidende og udviklingshæmmede er nu igennem fire år blevet stabilt opbygget. Brugerne har fået mod på at gå på opdagelse ikke kun i naturen, men også i sig selv, hvad der har højnet deres selvværdsfølelse.

De ansatte lærer at bruge naturen som et pædagogisk/terapeutisk redskab og får selv en stor paratviden, som motiverer dem yderligere til selv at tage brugerne med ud i naturen. I dag har Vejle Amts diætist og jeg uddannet 160 medarbejdere inden for socialpsykiatrien til »Grønne Fedtmuler«, som nu bevirker, at der er opstået mange naturgrupper ude på de socialpsykiatriske centre.

Vejle Amts kost- og motionspolitik kan hentes på hjemmesiden www.vejleamt.dk under gruppen: psykiatri, diætist og naturvejleder.

Forebyggelse skal styrkes. Det skal være livsstilsbetinget med motion i naturen samt at få en sund kost af grøntsager og magert kød tilberedt på bål. En puls over normalen med sved på panden og mange små synlige

succesoplevelser giver følelsen af at være til.

Menneskets samspil med naturen - at tage et udgangspunkt hvor brugerne er.

I dette arbejde skal der ikke bygges store flotte naturskoler. Naturskolerne er værestederne, centrene og bostederne. Det er i brugernes omgivelser jeg tager udgangspunkt. Trygheden og tilliden skal være i højsædet og det kan være svært nok bare at gå ud gennem den dør, hvor man bor. At starte i brugernes næromgivelser har været et godt redskab, og det handler i første omgang om deres ønsker for, hvilke oplevelser de vil have. Jeg tager altid udgangspunkt i vores kulturhistorie, og det viser sig hver gang at være et sikkert redskab, da det danner et ufarligt grundfundament til bearbejdning af »hvem er jeg?«. Fornægter man naturen, fornægter man sig selv! I dag har jeg efter mange forespørgsler lavet et hæfte med 23 turbeskrivelser i Vejle Amt, som løbende bliver tilføjet flere turbeskrivelser.

En situation fra dagligdagen: Historien om Charlotte

Jeg møder Charlotte første gang på et socialpsykiatrisk center i Egtved. Charlotte er 24 år gammel og kommer lige fra den lukkede afdeling på Kolding sygehus. Hun vil ikke samtale med nogen ej heller socialisere sig i brugergruppen og hun er meget syg, hun har fået stillet diagnosen skizofreni.

Det er i hendes rum, vi samta-

ler og det er hendes ønsker, jeg lytter til. Hun vil gerne ud at gå i naturen. Jeg vælger en nypløjet mark og ud over mange flotte sten finder Charlotte også en flækkekniv, hvor hun siger: »Har der virkelig siddet en her for 5500 år siden og lavet den?« Jeg lader hende sidde og undre sig, hvorefter jeg siger: »Ja, hvad tænker du om det?« Det var denne opdagelse sammen med mange samtaler om, at det ikke er nok at løfte foden, men at man må rejse sig og tage skridtet til en sejr for livsglæden og sundheden.

Efter tre måneder, hvor jeg er sammen med hende en gang om ugen, har været rundt i hele Vejle Amt og fundet masser af kulturhistorie, arbejdet med arkæologer, konservatorer og

kunstnere, er hun nu også integreret i et godt socialt samspil på hendes center, hvor hun blandt andet laver en flot udstilling om Ertebøllekulturen til en bruger- og pårørendedag.

Jeg trapper mine besøg til Charlotte ned og beder hende tænke på at kunne sige farvel til mig, men inviterer hende med på en todages tur til Hjarnø i juni måned, som hun gennemfører sammen med 72 andre unge og undervisere af arkæologer og arkæologdykkere.

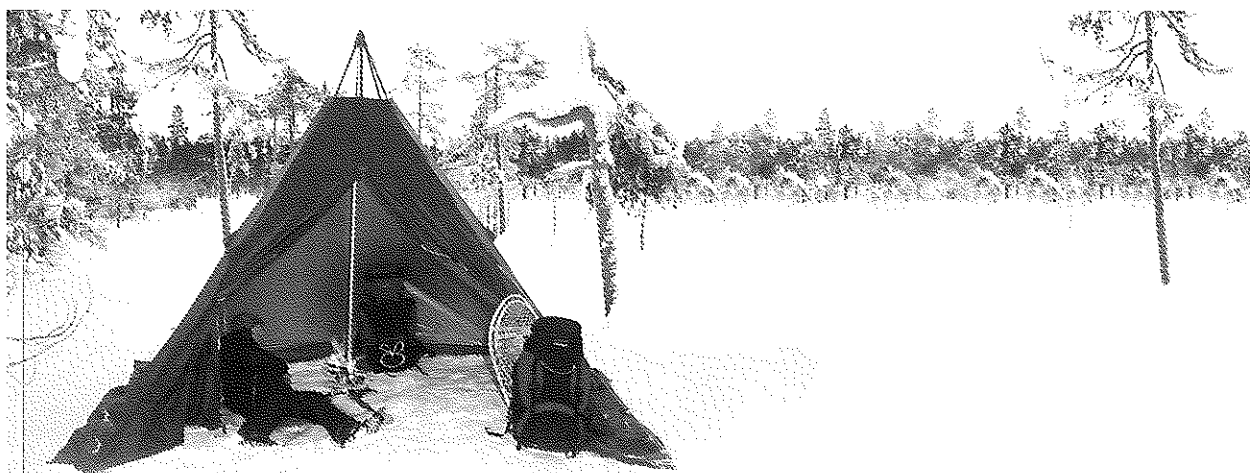
Jeg bliver indkaldt til et møde med Charlotte og hendes behandler på centret i september, hvor hun fortæller, at hun er flyttet i egen lejlighed i Kolding, har købt bil og fået arbejde på Gram Museum. Hun siger endvidere, at nu har hun accepteret, at hun er syg og skal have medi-

cin resten af livet, men at hun vil ses som Charlotte og ikke sygdommen Charlotte.

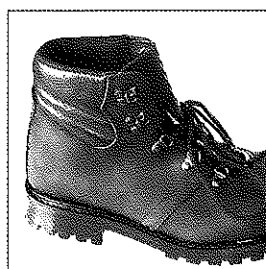
I maj 2004 skulle jeg holde et foredrag om mit arbejde på CVU Jelling, hvor jeg skulle fortælle om Charlottes historie. Jeg kontaktede Charlotte, spurgte om hun selv ville fortælle og hun blev klappet ned af scenen af 70 studerende. Hun har for nylig kontaktet mig, hvor hun fortæller, at hun er begyndt at holde foredrag for sindslidende og pårørende og om jeg kunne tænke mig at blive en del af hendes oplæg.

Rollerne er byttet om, Charlotte har ikke blot løftet foden. Hun tog også skridtet.

Foto: Kristian Dueholm Jessen

...Bliv godt udstyret !

Bergsøesvej 11 • 8600 Silkeborg • Tlf. 86 80 26 66 • Fax 86 80 38 66 • www.linaa.dk

LINÅ

TANKER PÅ ÅBREDDEN

Af Erik Jegsen

Det var en morgen for længe siden. Luften føltes varm allerede ved solopgangen. Jeg sad på bredden ned mod åen med kaffekruset i den ene hånd og en ostebolle i den anden. Jeg var svedig og sur. Tidligt på morgenen var jeg gået ud med den nye fiskestang, og på vejen til vandet var jeg fuld af forventning om fluefiskeriet med det nye redskab og store, nyfangede ørreder, pænt lagt op til fotografering. Men fiskeriet var blevet en fiasko. Jeg kunne ikke håndtere den nye stang ordentligt og havde brugt størstedelen af morgenen på at hente fluerne ned fra træer og buske. En ørred lå ved siden af mig i græsset - en fisk, hvis størrelse jog enhver tanke bort om at fotografere den. Morgenen var en skuffelse, stangen var en skuffelse, og skuffelsen omhandlede også min egen formåen som fisker.

Jeg havde været alt for optaget af mit mislykkede fiskeri til at lægge mærke til morgenens lyde og farver. Først nu, efter kaffen og bollen, så jeg, at morgenen havde en gylden tone, ligesom jeg hørte bruset fra vandet og fuglesangen. Foran mig var åens vand fortsat mørkt, skygget af de høje træer langs denne. Jeg lod blikket følge det mørke vands hvirvler og tænkte på ingenting.

Da fandt solen en åbning i træerne, og en stråle sollys tændtes pludseligt over vandet som lys-

keglen fra en kraftig lommelygte. Jeg så forundret op. Midt i lysstrålen bevægede noget sig op ad åen, noget klart lysende blåt, som et destillat af selve den blå farve. Det nærmede sig og jeg så, at det var en fugl, og det blå blev brudt af orange på dens underside. Fuglen passerede mig uden at forstyrres i sin flugt og forsvandt, mens lysstrålen endnu vibrerede af den intense blå farve.

Jeg opdagede, at jeg havde holdt vejret en stund. Det jeg havde set havde påvirket mig og givet mig en mærkelig følelse. Jeg følte uden forundring, at jeg forsvandt ud af mig selv og ind i omgivelserne. Virkeligheden blev en anden og jeg var i stene, jorden, træerne, vandet og den blå himmel, og jeg forstod med et og uden anstrengelse sammenhængen i dette univers og alle andre universer.

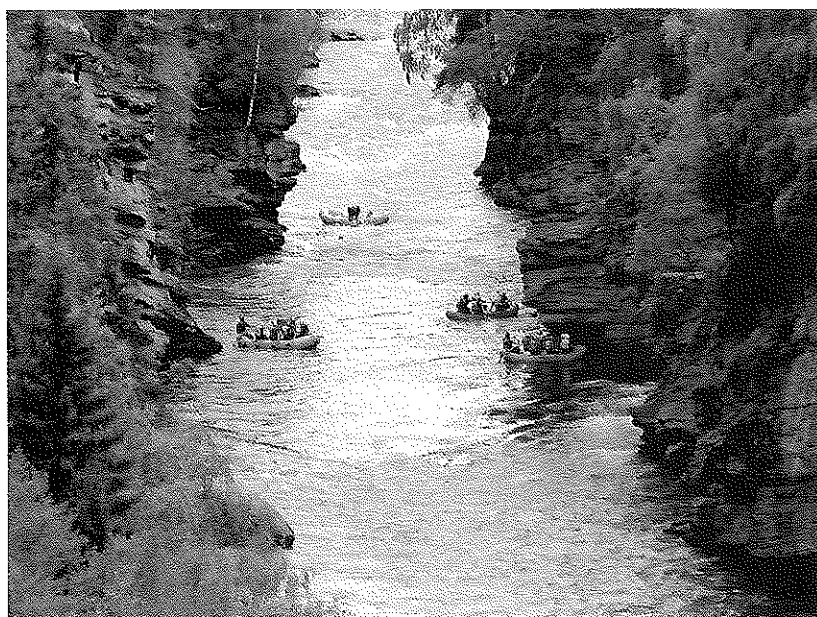
Tilstanden varede måske et halvt minut, måske mere, og tonede

langsomt væk som en lyd, der dør ud. Da jeg kom til mig selv, sad jeg længe stille, uden tanker, og registrerede med et åbent sind alt det der skete omkring mig.

Senere forstod jeg, at jeg for en tid havde sluppet vurderings-evnen og med den de indlærte skalaer af godt - ondt og smukt - grimt og, at jeg i dette øjeblik havde fundet en glæde i det faktum, at jeg og det omkring mig var til. På hjemturen følte jeg en sjælefred, som jeg aldrig tidligere havde kendt. Et ekko af den pludselige forståelse er endnu hos mig, og jeg er holdt op med at spørge om »hvorfor«. Jeg blev senere klar over, at fuglen var en isfugl. Men farverne i fuglebogen var døde.

For nylig læste jeg i en bog om Zen-buddisme en beskrivelse af en sindstilstand lig den jeg selv havde følt. Zen-buddisterne kaldte det »satori«.

Foto: Martin Johnsen

SPARKSTØTTINGEN

Af Steffen Holberg

SPARKSTØTTINGEN - EN VINTERTING FRA GAMLE DAGE

Når man rejser i Norge og Sverige om vinteren ser man ofte folk færdes med deres sparkstøttinger. Et genialt hjælpemiddel når der er sneglat på vejen. Navnet siger ret præcist, hvad det handler om: at sparke og at støtte. Da jeg syntes, det kunne være sjovt at have en sparkstøtting selv, gik jeg i gang med at bygge mig én ud fra en ældre model. Den er ret enkel at lave, hvis nogen selv vil prøve.

Sparkstøttingen består af fire dele: to meder, et sæde og en opstander. Arbejdet er en kombination af træarbejde og smedearbejde. Jeg har valgt asketræ og sort fladjern. Derudover skal man bruge lidt skruer, bolte, møtrikker og vingemøtrikker.

Start med at lave mederne. Ved smedearbejdet har man brug for at kunne varme jernet op for at forme medernes opsving. Det kan klares med et gasblus og et stykke jernbaneskinne eller lignende som ambolt. Det er vigtigt, at man går forsigtigt til værks med hammeren, for at fladjernet ikke skal »vælte«. Husk, at »Fanden tager syv koldsmede om året«, så sørg for at jernet gløder godt.

Svejsarbejdet er meget enkelt. På mederne skal der påsvejses et 5 cm langt stykke i en vin-

kel på 60 grader, som er cirka den vinkel opstanderen skal have. Stykket svejses på ca. 65 cm målt fra forenden langs med den. Derudover skal man svejse et »trædestykke« oven på hver af mederne. Det bruges til at stå på når man sparker eller glider. Jeg har valgt at lave det som en slange i 5 mm kvadratisk jern, men det kan løses på mange mulige måder. Jernet kan bøjes i form, når det er varmt nok på grund af den lille dimension. Det er bedst med fodstykker på begge meder, så man kan skifte ben og stå stille, når man suser ned ad bakke.

Sparkstøttingen er lavet således, at de to meder holdes sammen fortil af sædet og bagest af opstanderen på de to tappe.

Det næste der laves er opstanderen. Den består af to lange stykker og tre tværstykker. Jeg har valgt ask, men man kan bare bruge hvad man har liggende af fyr eller andet. Det øverste tværstykke laves lidt længere end de to andre, så det ender med de to håndtag man holder fast om. Find en god størrelse, der ligger godt i hånden. Forneden på opstanderen er der lavet beslag, der holder dem fast til mederne: et udvendigt og indvendigt beslag i hver side. På denne måde gaffer beslagene ned over tappen på mederne og holdes fast med en bolt. Samlingen virker som et hængsel mellem opstanderen og mederne. De to lange stykker træ i opstanderen spidser til forneden så det passer med hæng-

slet. Hele ideen er at sparkstøttingen kan klappes sammen når den ikke bruges. Når opstanderen er færdig, monteres den på mederne med bolte og møtrikker på de to tappe. Spænd møtrikkerne fast og kik så på din »sparkstøtting« fra siden. Find en smuk vinkel til opstanderen og stram møtrikkerne godt.

Sædet er lavet så det danner en ramme. Det består af to »gænger« med et svagt knæk og ribber til at sidde på. Gængernes længde er givet af afstanden mellem medernes forende og det nederste tværtræ på opstanderen, når den står i den vinkel man har valgt. Man kan finde en god form til gængerne ved at lave en prøve i noget tyk tråd, som formes indtil man er tilfreds med knæk og vinkler. Igen er det en god idé at se på sparkstøttingen fra siden for at få det smukkeste resultat.

Fortil på gængerne laves en »fodbøjle«, der holder sædet og mederne sammen.

Den er skruet fast på gængerne. Der er boret huller gennem bøjlen og mederne med bolte, sådan at sædet kan klappes ned. Fodbøjlen knækker svagt på midten. Bagtil er sædet fastgjort til opstanderen således: På undersiden af sædegængerne laves bagtil to beslag af fladjern således at sædet hænger i disse beslag på undersiden af det nederste tværtræ. Gennem tværtræet og det indvendige beslag på opstanderen går to bræddebolte, som holder sæde og opstander

sammen med fløjmøtrikker.

Konstruktionen er ret effektiv, men hvis man ikke ønsker at sparkstøttingen skal kunne klappes sammen, kan det løses på andre måder. Når det hele er skruet sammen mangler kun lakken og sneen.

Se, nu er der en ekstra krølle på denne historie. Da vi prøvede sparkstøttingen første gang opdagede vi at tiden var løbet fra den! Sparkstøttingen er fra en tid, hvor der ikke blev saltet og gruset.

Den kræver hel fast sne for overhovedet at virke. Det var ren nedtur. En tur på isen på en lille sø var dog alle tiders. Humøret steg igen, men jeg tænkte videre på problemet. Det var jo lidt kedeligt, hvis den kun kunne bruges når der var is på søerne. Løsningen blev, at vi svejsede to stykker fladjern på mederne ligesom på min barndoms gamle kælk. Nu kunne vi også køre i sne....

LIDT OM MÅL OG MATERIALER

Jeg synes, at noget af det sjove ved denne slags produkter er, at man selv finder sine egne mål, men jeg vil naturligvis gerne give mine videre, hvis det kan gøre det lettere for andre.

Der skal bruges i alt knap 7 meter fladjern, som jeg har valgt i målene 7 x 20 mm fordi jeg havde det liggende.

Mederne er 2 meter lange.

Opsvinget fortil er på 30 grader.

Målene for den lille tap til opstanderen er nævnt.

Længden og placeringen af trædestykkerne prøver man sig frem til.

Opstanderen er 1 meter høj.

Træets dimension er 2 x 4 cm.

Bredden er 42 cm. (hvilket er lidt for bredt)

Vinklen til mederne er ca. 60 grader. De udvendige beslag er 24 cm lange. De indvendige

er 30 cm. Hvis de laves med et skråt knæk på 2 x 45 grader i stedet for en ret vinkel støtter de bedre.

Sædegængerne er lavet af træ på 3,5 cm x 2,5 cm. De er 65 cm lange.

Sidderibberne kan laves helt efter behag af den træsort man har til rådighed.

Jernet til fodbøjlen er 130 cm langt og knækker midtpå i en vinkel på 140 grader.

Beslagene som sædet hænger i har jeg lavet 17 cm lange, heraf stikker de 5 cm bagud.

Foto: Steffen Holberg

HIMMELBJERGEKNENS FRILUFTSGÅRD

Af naturvejleder Lars Bo Nielsen

KNØSGÅRDEN

Som omtalt i sidste nummer af Dansk Friluftsliv afholdes der årsmøde og friluftsseminar ved Himmelbjergetegnens Natur- og Idrætsefterskole ved Ry. Det glæder vi os til!

Skolen, der i 1984 blev oprettet i bygningerne fra et gammelt savværk, har i dette skoleår 100 elever. Ud over de traditionelle skolefag i 9. og 10. klasse vægtes fag inden for idræt og friluftsliv højt. Bl.a. får alle elever kano- og kajakkørekort, og alle elever har indtil efterårsferien én undervisningsdag om ugen med friluftsliv. Derudover en 3-dages tur i Søhøjlandet og en uges vandretur i Thy. På den måde bliver friluftsliv hurtigt en ret stor del af elevernes bevidsthed og hverdag.

Himmelbjergetegnens Natur- og Idrætsefterskole erhvervede i 1992 den gamle slægtsgård Knøsgården med tilhørende jorde. I alt 45 ha skov og afgræssede arealer. Med kun 4 km til Himmelbjerget hører området rent terrænmæssigt til det mest varierede i Danmark overhovedet, og er derfor en af de mest naturskønne og velbesøgte lokaliteter i landet.

Målet med købet var at skabe optimale muligheder for friluftsliv, for derigennem at give eleverne en forståelse for den danske natur og de muligheder, den giver for et rekreativt udeliv. Samtidig var målet i højere grad at få nogle gode rammer for undervisning i biologi, økologi og naturbeskyttelse. Dermed kunne der dannes bro og en større forståelse mellem den rekreative udnyttelse og behovet for at beskytte naturen.

På gårdens jorde er placeret fem lejrpladser: to shelterpladser, en lavvu, en stor teltlejrplads samt en amtslejrplads i forbindelse med vandrestien mellem Århus og Silkeborg. Af disse pladser udlejes de tre til eksterne brugere, som kan reservere dem ved henvendelse til skolen.

I 2004 blev efterskolen desuden vært for den 15. grejbank, hvor der bl.a. er havkajakker, soveposer, rygsække mv. Dette bliver flittigt brugt af såvel skolens elever som af eksterne brugere.

KNØSGÅRDEN SOM HIMMELBJERGEKNENS FRILUFTSGÅRD

Disse visioner har også været idégrundlaget, da skolens bestyrelse valgte at Knøsgården skulle danne rammen om Himmelbjergetegnens Friluftsgård og dermed målrettes et større publikum, der kan benytte gårdens faciliteter.

Til identifikation, udvikling og afprøvning af Knøsgårdens funktion som Himmelbjergetegnens Friluftsgård har Friluftsrådet ydet løntilskud til en naturvejleder i ét år. Som en del af arbejdet skal der udarbejdes en landskabsplan, der skal pege på områdets særligt interessante formidlingsmuligheder. Endvidere skal der udarbejdes og afprøves lejrlivskoncepter, hvis særkende bl.a. er uforstyrrede naturoplevelser.

NATURVEJLEDER PÅ FRILUFTSGÅRDEN

Jeg blev ansat som naturvejleder i foråret 2005, med start 1. juli 2005, og er i den forbindelse flyttet til lokalområdet. Hen over sommeren og det tidlige efterår er der blevet arbejdet med udvikling af forskellige former for lejrlevs- og naturformidlingskoncepter, samt vidensindsamling om lokalområdets natur og kulturhistorie. Da initiativet er helt nyt, har tilbudene været meget varierede og målrettet vidt forskellige grupper, netop for at afprøve så mange forskellige koncepter som mulig. I sommer har det specielt været kajak- og rideture med udgangspunkt fra Friluftsgården. Tilbudene omfattede også cykel- og kajaksafari med fokus på formidlingen af naturen og kulturen i Søhøjlandet. Turene var egentlig primært målrettet turister, men det viste sig hurtigt, at der var en stor lokal interesse for arrangementerne, hvilket var glædeligt. For at et projekt som dette skal blive en succes, er det nemlig vigtigt med en god lokal forankring og opbakning. En sidegevinst ved at mange lokale beboere deltog i de første arrangementer var, at jeg som ny naturvejleder i området fik en masse lokal viden om specielt kulturhistorien. Det var både hyggeligt og lærerigt.

Efter sommerferien har der været skoleklasser, firmaer, personaleforeninger m.fl. der har benyttet

Friluftsgårdens tilbud. Indholdet har været lige fra weekendture med overnatning i lavvu til tre timers arrangementer en søndag eftermiddag. I efterårsferien gennemførte jeg bl.a. et par offentlige naturvandring, mest for at gøre opmærksom på vores eksistens. En smuk efterårsdag lavede jeg et arrangement i samarbejde med en lokal stavgangsinstruktør som vi kaldte: Stavgang – Nu med naturvejleder. Så vi har været vidt omkring forskellige temaer inden for friluftsliv!

En del af arrangementerne har givet et økonomisk overskud, en del har lige løbet rundt og så er der dem, der har været gratis for at gøre opmærksom på stedet.

Der er endnu ikke brugt mange midler til at profilere Friluftsgården, men alligevel har det vist sig, at der har været en stor interesse fra forskellige brugere og fra lokalområdet generelt.

FRILUFTSGÅRDENS IDENTITET

Der er ikke foretaget egentlige økonomiske investeringer i bygninger eller terrænet ved Knøsgården. De afholdte ture og arrangementer er gennemført med efterskolens udstyr, og med naturen som den store bidragsyder.

I løbet af de sidste fem måneder har vi, ud over at lave arrangementer, arbejdet med mål og identitet omkring Friluftsgården. Hvad er det vi vil med Friluftsgården? Hvordan gør vi området attraktivt? Hvad skal vores tilbud være? Skal der bygges en centerbygning ved Knøsgården eller skal de eksisterende bygninger anvendes? Og hvad med økonomien? Der er mange overvejelser og drømme inde i billedet lige nu, og ideerne står i kø for at blive realiseret. Det er en meget spændende fase at være inde i, men også vanskelig. For det er nu det gælder om at systematisere ideerne, tage ét skridt ad gangen og ikke mindst, være realistiske. Netop i dette øjeblik sidder jeg og arbejder på en rapport der samler de erfaringer vi allerede har, og de ideer vi har i fremtiden. I den forbindelse har vi foreløbig opstillet visioner og formål med Friluftsgården. Nogle af de værdier vi har arbejdet med afspejler også de værdier, der er fundamentet på efterskolen. Vi har specielt tre »kæpheste«:

- 1 I højere grad at inddrage naturkendskab og naturforståelse i det aktive friluftsliv og omvendt inddrage det aktive friluftsliv mere i den traditionelle naturformidling.

- 2 Sund kost og motion.

- 3 Tæt samarbejde med øvrige aktører inden for natur og friluftsliv i Søhøjlandet.

På den baggrund har vi foreløbig formuleret nedenstående visioner og ideer:

Visionen med projektet er:

1. At skabe nye dimensioner for naturformidling og friluftslivet i Søhøjlandet, i samarbejde og i tæt kontakt med en række forskellige aktører, institutioner og formidlingssteder.
2. At omdanne Knøsgården til Himmelbjergegnens Friluftsgård, der kan fungere som samlingspunkt for bæredygtige natur- og friluftsoplevelser i Søhøjlandet til en bred vifte af brugere og indgå som et væsentligt aktiv i en eventuel nationalpark.

Formål med projektet er:

1. Med en udbygning af områdets friluftsfaciliteter og Knøsgården som centrum for formidling og undervisning er målet at skabe et rum for naturnære og uforstyrrede friluftsoplevelser.
2. Himmelbjergegnens Friluftsgård har som mål at lægge vægt på en højere integration mellem aktive friluftsoplevelser og lokal natur- og kulturformidling, for at skabe en større forståelse mellem benyttelse og beskyttelse af naturen.
3. Desuden har projektet til formål at sætte fokus på det aktive menneske i naturen, for på den måde at inddrage et motions- og sundhedsaspekt i de aktiviteter der udspringer fra Friluftsgården. I den forbindelse inddrages de værdier omkring sund kost og bevægelse, som er grundlæggende værdier for Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole

I kølvandet på disse visioner og mål skal der udarbejdes konkrete tiltag og rejses økonomiske midler. Samtidig skal projekterne realiseres i praksis.

SAMARBEJDSPARTNERE

For realisering af projektet er en af arbejdsopgaverne fortsat at søge samarbejdspartnere og lokal forankring. Det er oplagt at se projektet som en helhed, hvor man tænker på tværs af Søhøjlandets muligheder og nærheden til Himmelbjerget i særdeleshed.

Søhøjlandet er på grund af sin skønhed og varia-

tion et flittigt brugt område til friluftsliv og fordybelse i naturen. Derfor er der heldigvis også flere aktører, der arbejder med formidling af friluft- og naturoplevelser, som vi kan samarbejde med. I den forløbne måned har vi afsøgt mulighederne for samarbejdspartnere, og mødekalenderen har været flittigt brugt. Det har været meget konstruktivt, og ud over positiv tilkendegivelse om samarbejde har det også udmøntet sig i konkrete samarbejdsprojekter.

Søhøjlandets Økomuseum, som er et lokalt netværksorgan, arbejder med at udvikle og realisere fælles projekter på tværs af institutioner, myndig-

heder, enkeltpersoner og foreninger. Dette samarbejde forventer vi os meget af.

I det hele taget venter vi os meget af fremtiden, men er også spændte på, i hvilken retning projektet udvikler sig. De økonomiske perspektiver og udfordringer spiller naturligvis en ret central rolle i opbygningen af Friluftsgården og fremtiden vil vise, hvor godt funderet projektet bliver.

Foto: Benny Jensen

FRILUFTSLIV PÅ DAGSORDENEN

Fra bestyrelsen

Vi vil gerne opfordre dig til at repræsentere Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv i Friluftsrådet. Som følge af den nye kommunestruktur vil der blive endnu bedre mulighed for at få indflydelse på det lokale friluftsliv gennem arbejdet i Friluftsrådet.

Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv finder det vigtigt fra starten at være med til at præge de nye kommuner for at få bedre forhold for organisationerne, få flere til at dyrke friluftsliv og for at sikre rammerne for friluftslivet. Derfor vil vi gerne deltage aktivt som selvstændig organisation og som en del af Friluftsrådet. Derfor skal vi være med, når Friluftsrådet nu opretter 23 kredse!

HVORFOR SKAL DU REPRÆSENTERE OS?

Fordi vi behøver din indflydelse, ønsker din viden og erfaring og værdsætter et aktivt indspil for at præge det lokale friluftsliv og det nye Friluftsråd. Friluftsrådet har valgt at lægge en fremadrettet vinkel på den kommende indsats for et bedre friluftsliv og mere natur. Derfor er det vigtigt for Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv at deltage i Friluftsrådets arbejde.

Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv vil gennem Friluftsrådet arbejde for at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv. Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv vil arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vores

nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

HVAD FÅR DU UD AF DET?

Du kan opnå øget viden, større indsigt og tilbud om mulighed for indflydelse på dit eget og andres friluftsliv. Derfor vil vi gerne opfordre dig til at blive kredsrepræsentant og gerne overveje at træde ind i de nye kredsbestyrelser, når disse skal vælges i foråret 2006.

Du kan læse om Friluftsrådet og om de spændende fokusområder på www.friluftsradet.dk/1377.

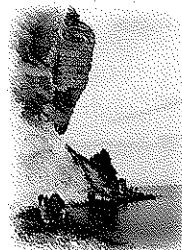
Har du lyst til at deltage i dette spændende arbejde, er du velkommen til at ringe eller skrive til sekretær Ole Larsen på o_larsen@hotmail.com eller tlf. 56 76 12 08.

Foto: Martin Johnsen

1-årig Friluftslivslederuddannelse

Institut for Idræts mål med uddannelsen er at uddanne velkvalificerede undervisere med et bredt erfaringsgrundlag og kunnen inden for dansk friluftstradition og friluftsliv. Mere end 2 måneder tilbringes i forskellige naturområder i Danmark – oplevet gennem bl.a. lejrlivet, vandring, cykel, kano, kajak, klatreaktiviteter og sejlad under skiftende årstider. Teorien omfatter bl.a. friluftslivets pædagogik, vejlederrollen, oplevelsesanalyse, naturforvaltning, friluftspolitik, dansk friluftstradition og natursyn, sundhed, kost og ernæring, miljølære, fysiologi, livredning og udvidet førstehjælp. En mundtlig og en skriftlig eksamen afvikles i hvert semester samt en afsluttende eksamen i fordybelsesområdet i teori, praksis og undervisning. Pris: kr. 35.500,- **Ansøgningsfrist: 1. marts 2006.** Ansøgningsskema samt studiehåndbog rekvireres på e-mail: jberger@ifi.ku.dk eller telefon: 35 32 08 23.

Træklattring – formidling og lejrLiv i skoven

120 timer. Gennem kurset bliver kursisten i stand til på betryggende og sikker vis at lede og igangsætte træklatre- og lejrLivsaktiviteter i de danske skove. Klatreteknikker og sikkerhedskrav tilpasses med fokus på de tekniske og klatreetiske forhold, der gælder for træklattring. Træklattring sættes i relation til skoven som biotop. Pris: kr. 16.100,- **Tilmeldingsfrist: 6. februar 2006.**

Friluftsliv – basiskursus

60 timer. Med udgangspunkt i den positive oplevelse i naturen afprøves forskellige aktiviteter i naturområder. Herved gives et grundlæggende indblik i de mange spændende muligheder, friluftsliv og friluftaktiviteter byder på. Arbejdet med basislejrLiv, håndværk, lege, træklattring, kajak- og kanosejlad giver erfaring i kobling mellem færden og aktivitet i naturen, udfordring og spænding i relation til samvær. Pris: kr. 8.300,- **Tilmeldingsfrist: 6. februar 2006.**

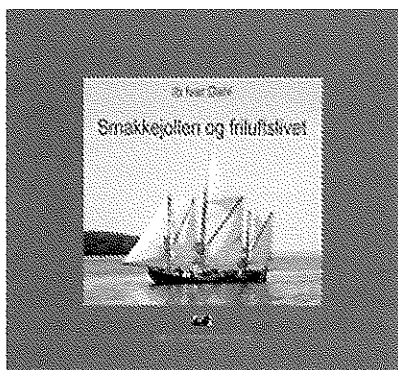
Se yderligere information på hjemmesiden www.ifi.ku.dk/evu/ eller Jytte Berger, e-mail: jberger@ifi.ku.dk tlf.: 35320823

FRILUFTSBOGKLUBBEN

Af Søren Gerdes

Bogklubben har i december måned to spændende bøger til de lange vinteraftener. Den længe ventede antologi om Friluftslivet i Danmark (Søren Andkjær, red.) er nu endelig på gaden. Med bidrag fra en lang række forskere i friluftsliv diskuteres tendenserne i fremtidens friluftsliv i Danmark fra forskellige vinkler. Antologien har et bredt perspektiv, der inkluderer historiske, pædagogiske, psykologiske, kultursociologiske og forvaltningsmæssige emner.

»Smakkejollen og Friluftslivet« af Ib Ivar Dahl er en omfattende håndbog for smakkesejlere. Bogen opridser smakkejollens historie og giver en grundig instruktion i smakkesejlads.

SMAKKEJOLLEN OG FRILUFTSLIVET

Af Ib Ivar Dahl

Anmeldt af Mads Brodersen

Endelig kom den, bogen som samler stort set al den viden, en smakkejollesejler behøver. Den er pæn og indbydende, som den ligger der på bordet ved siden af computeren på denne grå vin-

terdag. Jeg har læst den, læst flere af afsnittene flere gange og jeg ved, at den vil blive åbnet mange gange endnu, inden vi igen for alvor skal på vandet til foråret.

Jeg har kun én ærgrelse ved, at denne bog er blevet udgivet. Det er, at mine forfædre ikke nåede at læse den.

Bogen »Smakkejollen og Friluftslivet« kan ses som en forlængelse af Ibs sidste udgivelse: »Friluftslivet og økokulturen«, men den klarer sig særdeles fint som alenestående.

Bogen er inddelt i afsnit, som gør den yderst velegnet som opslags- og lærebog i forbindelse med uddannelsesforløb eller for fritidssmakkejollere, som ønsker at sætte sig lidt dybere ind i jollens historie, kultur og praktiske anvendelse. Samtidig med, at Ib har skrevet en rigtig god brugsbog har han skabt et værk som alle vil have glæde og fornøjelse af at læse og studere. Bogen er krydret med små anekdoter om folk og joller gennem tiderne, ligesom den er rigt illustreret med flotte billeder og tegninger.

Det er tydeligt, at Ib har en fantastisk stor indsigt på området. Denne indsigt kommer til udtryk gennem 264 sider og underbygges af et grundigt og systematisk stykke arbejde med at samle viden og erfaring.

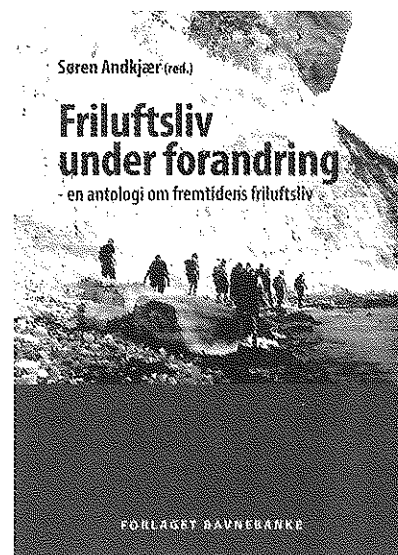
»Smakkejollen og Friluftslivet« er en bog man bør have ved hånden, hvis man arbejder med,

studerer eller interesserer sig for kystkultur og brugsfartøjer.

Man bliver klog på jollen og dens verden ved at læse denne bog og klogskab er godt. Men, hvis man vil lære at sejle, så skal viden underbygges af erfaring. Som Ib selv udtrykker det i forordet:

»Man lærer at sejle ved at sejle«.

Bogen er på 264 sider og koster 215 kr.

FRILUFTSLIV UNDER FORANDRING - EN ANTOLOGI OM FREMTIDENS FRILUFTSLIV

Redigeret af Søren Andkjær

Anmeldt af Tue Kristensen

Hvad er friluftsliv, hvad skal vi med friluftslivet og hvad kan vi med friluftslivet? Det er nogle af de spørgsmål, som denne bog tager op til diskussion.

Formålet med bogen er flersidigt. For at illustrere mangfoldigheden og forskelligheden i

synet på friluftslivet er bogen delt ind i tre afsnit: En historisk og sociologisk del, en pædagogisk og psykologisk del samt en del om politik og forvaltning. Tematiske områder der på hver deres måde berører feltet friluftsliv, og som derfor kan være med til at skabe udgangspunkt for diskussioner mellem forskellige faglige paradigmer. Det er bogens største styrke, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at rose. Hvis fremtidens friluftsliv skal have en plads i et samfund, hvis puls banker hurtigere og hurtigere, er det vigtigt at være bevidst om så mange aspekter og indgangsveje til friluftslivet, som overhovedet muligt. Og det er denne bog i høj grad med til at anskueliggøre.

Ofte drukner diskussionen om friluftslivets berettigelse i Danmark i en sammenligning med nordiske friluftslivstraditioner, vejlederrollen, og at friluftslivet kun er interessant i et bæredygtighedsperspektiv. I forhold til det er denne bog med til at bryde nogle grænser, fordi den berører temaer som adventure race og brugsnatur.

Temaer som har været underlødige eller set skævt til, fordi det ikke var det »rigtige« friluftsliv. Jeg vil ikke være dommer over, hvad der er »rigtigt« og »forkert« friluftsliv, men hellere stille spørgsmålene; med hvilket formål og i hvilken kontekst? Det er præcis, hvad langt de fleste - om ikke alle - artikler i denne bog gør.

Derfor opfylder den til fulde formålet om at skabe udgangspunkt for en diskussion og illustrere friluftslivets mangfoldighed.

FRILUFTSLIVETS UDVIKLING OG BETYDNING

Den første del af bogen betragter friluftslivet ud fra en historisk og sociologisk vinkel. De to indgangsvinkler står godt til hinanden, og de enkelte afsnit får på en god måde beskrevet, hvor friluftslivet kan være på vej hen. Det nye for mig som læser er, at friluftslivet nu også bliver sat ind i en forskningsmæssig kontekst, hvor ordene sundhed og identitetsprojekt bliver brugt. Det er et frisk pust, der bidrager med nye argumenter for, hvad friluftslivet vil blive brugt til i fremtiden. Desuden bidrager denne del med betragtninger om, hvilket natursyn der kan ligge til grund for forskellige måder at dyrke friluftslivet på.

DET »RIGTIGE« FRILUFTSLIV

Den efterfølgende pædagogiske og psykologiske del har tendens til at dvæle ved, at det er muligt at skabe refleksion omkring og bevidsthed om udviklingen i det danske samfund. Samtidig bliver læseren gjort bekendt med, at friluftslivet rummer mange forskellige små niches af den ene eller anden faktor, der gør det til et specielt pædagogisk værktøj.

Betragtningen om, at friluftslivet kan tage udgangspunkt i at have god tid og bevægelsen i naturen, og at vejlederbegrebet i fremtiden skal tage udgangspunkt i medbestemmelse og prøve- og fejlmetodik, er spændende at tænke nærmere over. Hvad vil det betyde for den pædagogiske praksis?

Spørgsmålet er så, om det virkelig er muligt at bruge friluftsliv-

et på den måde, som der bliver lagt op til i nogle af afsnittene i denne del af bogen.

Adventure race fylder efter min mening for meget i denne del, men det er måske ikke så underligt, da det jo er meget omtalt netop nu. Adventure race er for mig at se en ny måde at give deltagerne en anderledes oplevelse med udgangspunkt i kendte begreber - gammel vin på nye flasker. Men hvis formålet og konteksten er klar, er det da i orden med mig. Om det så ikke er sådan, at langt de fleste, der vælger at dyrke adventure race, mest gør det for at besejre naturen i modsætning til at finde ro og fordybelse må igen være op til den enkelte at afgøre.

Der er for mig ingen tvivl om, at »uderummet« kan bruges i en pædagogisk og psykologisk sammenhæng. Vi skal dog bare passe på ikke at gøre det alt for højtideligt at færdes ude. Hvis vi gør det, ender det med at være angstprovokerende at gå uden for en dør, fordi vi ved, at vi går ud i noget, der er så unikt, at vi bliver bange for at miste det.

HVORDAN FÅR VI PLADS TIL ALLE INTERESSERNE I NATUREN

Den sidste del af bogen beskriver en del af friluftslivet, som mange måske ikke tænker så meget over i det daglige arbejde. Planlægningen og forvaltningen af den natur, som er en betingelse for, at det overhovedet er muligt at dyrke friluftsliv. Jeg er meget glad for, at ordene brugsnatur og landskaber bliver brugt i kombination med ordet natur. Årsagen er at der, ved at bruge

de ord, bliver brugt en retorik, som det er til at forholde sig til. Ordet natur er alt for mangfoldigt i forhold til ordene brugsnatur, bylandskaber, landbrugslandskaber, naturlandskaber osv. Denne del af bogen viser med al tydelighed de forskellige interesser, der er i spil i forhold til, hvordan naturen skal beskyttes, og hvordan vi gerne vil benytte den. Opfattelsen af, hvad den kan klare, er ikke altid til at måle, og opfattelsen af, hvad naturen kan klare, beror i høj grad på, hvilke interesser der er i spil.

Når man er færdig med denne bog, hersker der ingen tvivl om, at friluftslivet under alle omstændigheder er ensbetydende med én ting: et møde mellem mennesket og naturen. Dette møde kan, alt afhængig af hvordan naturen betragtes, og hvordan den bliver brugt af det enkelte individ, pædagogen eller gruppen, være med til at sætte tanker i gang eller være rammen for en god eller anderledes oplevelse. Lige meget hvad vil mødet altid finde sted. Der er lagt op til diskussion af, hvordan naturen skal bruges og indrettes til fremtidens friluftsliv på sigt. Læs bogen og deltag i diskussionen! Det fortjener den, og ikke mindst alle de hoveder overalt i Danmark, der har den samme interesse som du i forhold til friluftslivet!

Bogen er på 272 sider og koster 175 kr.

FRILUFTSNET NORDVEST ER FÆRDIGT

*Af Steffen Holberg,
www.heltude.dk*

I løbet af de sidste tre år har vi arbejdet på at opbygge et netværk af shelterpladser i Nordvestsjælland. Vi har netop bygget de sidste sheltere i Åmosen og på Sejerø. Hele netværket ligger nu klar til brug. Pladserne ligger i vandreafstand på 10 – 15 km med 3-4 sheltere på hver plads. Der således plads til, at man kan overnatte med en gruppe. Vi har bestræbt os på, at man kan komme til pladserne på så mange måder som muligt: til fods, på cykel, til hest, i havkajak eller i kano. Selve netværket udgør adskillige hundrede kilometer. Der er nu over 60 sheltere med

i Friluftsnet Nordvest, som kan ses på www.shelternet.dk. Vi har lavet en kortfolder, som kan fås ved henvendelse til Odsherreds Turistbureau i Nykøbing Sj. på adressen www.odsherred.com.

Det har været et stort og krævende arbejde at opbygge shelternettet, men det viser, hvor langt man kan komme når man slår kræfterne sammen. Projektet er finansieret af EU under Leader+ og Artikel 33 samt af Skov- og Naturstyrelsen og Friluftsrådet. Derudover har en lang række friluftsfolk bidraget med eget arbejde til, at det blev en realitet.

Vi ses derude....

Foto: Steffen Holberg

BOGLISTEN

Best. nr.	Titel/forfatter	Sprog	Omtale	Pris
AT-01	»Havkajak«, Jacob Hertz	Dansk	63/05	215,00
BB-01	»Friluftsliv under forandring«, Søren Andkjær	Dansk	64/05	175,00
BU-01	»Udendørs pædagogik«, Dahlgren og Szcsepanski	Dansk	51/02	170,00
DU-01	»Education and learning through outdoor activities«, J. Neumann	Engelsk	63/05	120,00
FR-01	»Smakkejollen og friluftslivet«, Ib Ivar Dahl	Dansk	64/05	215,00
IF-15	»Fodnoter...«, Karsten Wind Meyerhoff	Dansk	62/05	225,00
PG-20	»The pictorial guide, no. 1«, Geoff Sanders	Engelsk	59/04	250,00
PG-25	»The pictorial guide, no. 2«, Geoff Sanders	Engelsk	59/04	250,00
DB-30	»De 100 bedste Trangia opskrifter«, Johansen og Stummann	Dansk	42/00	69,00
NO-45	»Friluftslivet i vinterfjellet«, Mats D. Melbye	Norsk	56/03	250,00
NO-46	»Friluftsliv - grunnbok«, Bischoff og Mytting	Norsk	41/00	250,00
AS-47	»Fritt frem for uteskole«, Trond V. Vedum	Norsk	61/05	325,00
FR-52	»Friluftslivet og økokulturen«, Ib Ivar Dahl	Dansk	61/05	150,00
BS-60	»Dyr og planter ved vores kyster«, Dennis Lisberg	Dansk	58/04	69,00
BS-65	»Snorkling for alle«, Lisberg og Pedersen	Dansk	62/05	89,00
CO-75	»Telemark tips«, O'Bannon & Clelland	Amerikansk	60/04	150,00
BC-78	»Canoe and Kayak Handbook«, Franco Ferrero	Engelsk	52/02	195,00
WW-80	»Långfärdskajak«, Karin Mentzing	Svensk	42/00	205,00
WW-85	»Friluftsboken«, Lars Fält	Svensk	58/04	205,00
WW-86	»Vinterfärden«, Lars Fält	Svensk	60/04	205,00
NB-90	»Træklating i de danske skove«, Skytte, Boysen og Schunck	Dansk	55/03	150,00

Alle priser er inkl. dansk moms og gældende pr. 15. december 2005.

Dertil kommer ekspedition/forsendelse på 50 kr. uanset antal bøger.

Forbehold for evt. udsolgte bøger samt prisstigninger, der skyldes kursændringer.

Da vi kun har nogle enkelte af bøgerne på lager, må der ofte påregnes en leveringstid på min. 1 måned efter bestilling. Bestil evt. via hjemmesiden: www.danskfriluftsliv.dk.

Friluftsbogklubben – bestillingskupon

Jeg bestiller hermed følgende bøger:

best.nr.	antal	best.nr.	antal	best.nr.	antal
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Medlemsnummer (står på bagsiden af bladet): _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Telefonnr.: _____

Bestillingskuponen adresseres til: Friluftsbogklubben, att. Søren Gerdes, Rosenvængets Sideallé 3^a m., 2100 København Ø

Afsender:
Ole Larsen
Hertelsvej 6
4640 Fakse

91342 ARC 602 000
MARTIN JOHNSEN
NORDRE RINGGADE 110, ST.TV
8200 ÅRHUS N 8200 o 24/ 8 1

BESØG VORES NYE WEBSITE PÅ WWW.FRILUFTSLAGERET.DK

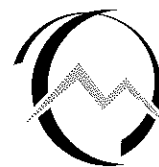
FRILUFTSLAGERET GIVER DIG RÅD

For os er friluftslivet en livsstil. Med en bred baggrundsviden inden for næsten alle former for udeaktiviteter, er vi i stand til at rådgive dig, uanset hvilken type udeliv, du dyrker.

Friluftslageret har det største udvalg af udstyr til friluftsliv. Kig forbi forretningen i Odense eller besøg vores butik på nettet på www.friluftslageret.dk og se vores store udvalg. Rekvirer katalog på 63 12 37 37 eller via hjemmesiden.

Ungdomsskolen, lærere og elever opnår 20% rabat på alle* varer i Friluftslageret.

(*Gælder ikke GPS, mad- og tilbudsvarer.)

friluftslageret

LÆSSØEGADE 12 • 5000 ODENSE C. • Tel.: 63 12 37 37 • Fax: 63 12 37 36 • WWW.FRILUFTSLAGERET.DK
ÅBNINGSTIDER I BUTIKKEN: MAN-TOR 10:00-17:30 • FRE 10:00 - 19:00 • LØR 10:00-14:00 • WEBSITEN ER ALTID ÅBEN